

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА ПРОСВѢТНО-БЛАГОТВОРИТЕЛНИТЪ ДРУЖЕСТВА „ДОБРУДЖА“ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Адресъ:
в-къ „Добруджа“
ул. „Сердика“ № 3
Годишната абонамента:
За членове 60 лв
За нечленове 100 лв
За чужбина 200 лв.
За Америка 2 долара
Брой 2 лв

Редакт. П. Господинов

НА РАБОТА!

Задачите на съюза „Добруджа“ са ясно и недвусмислено поставени от устава и въ подробности уяснени и приципирани от конгреситъ, особено от последния шуменски конгресъ.

Да подпомага дѣлото на стопанското, културно и политическо равенство и самоопредѣление на добруджанския народъ — ето задачата, формулирана по начинъ, който — като оставя на самия народъ суверенно да опредѣли формата на своята бъдеща свобода — има преимущество да не дѣли емиграцията, а да я сплотява.

Обединяваща и сплотяваща е тъй формулираната задача, защото всички добруджанци, каквито и да е политическото имъ вѣру, не могатъ да не се съгласятъ върху нея.

Тази задача се счита отъ някои за малка. Ние пъкъ считаме, че тя е много голѣма спроти нашитъ малки сили и скромни средства.

Единъ дългъ има емиграцията предъ свой народъ и предъ свѣстѣта си: да се организира, масово да се сплоти и обедини подъ знамето на съюза, за да може съ общи усилия да бѣде максимумъ ползна на движението и чрезъ него — на Родината.

Непростенъ грѣхъ върши оня добруджанецъ, който стои на страна отъ движението, както и оня, който — подъ предлогъ, че задачите на съюза са малки и не предопредѣлятъ бъдещата форма и организация на свободата му — саботира и цепи движението.

Добруджанска емиграция брой близо 40,000 човека. Отъ тяхъ поне 10,000 души може и трѣбва да бѣдатъ организирани.

Ето една близка и достойна за амбицията на всички съюзени добруджанци задача — да удвоимъ усилията си, за да се поздравимъ на идния конгресъ 10,000 члена и толкова абонати на вестникъ „Добруджа“.

На работа всички, защото Родината иска отъ насъ и ние сме ѝ длъжни.

Вижте ги!

Работническата партия е отправила отворено писмо до индустриалнитъ пж-ующи агенти, безпартийнитъ работници, трудящитъ се отъ фабрицитъ и разреднитъ (евреи, турци, цигани и др.), малцинствата (сери, турци, цигани и др.), също и до „Добруджанския младежки съюзъ“, по случай предстоящитъ общински избори, въ което се надава зовъ за единна борба на всички трудящи се въ изборитъ.

Писмото завършва съ позива: „Да живѣе блока на труда!“ Вижте на иждѣ лѣхатъ вѣчествитъ добруджанската организация!

КОМЮНИКЕ

Отъ ИК на Съюза на просвѣтно-благотворителнитъ дружества „Добруджа“

Ромънската преса, и особено либерално-цинцарската, съобщава подробности около нѣкакво сражение съ петчленна българска чета въ Добруджа; затова, че въ убития четникъ били намѣрени много бройове отъ в. „Свободна добруджа“ и позиви, въ които се критикували решенията на XII-я шуменски конгресъ.

Въпрѣки това, обаче, ромънската преса направо сочи съюза „Добруджа“ като инспираторъ и организаторъ на тая чета.

По тоя поводъ и за лишенъ пѣтъ ИК на съюза „Добруджа“ заявява:

1. Съюзътъ „Добруджа“ въ България е просвѣтно-благотворителна организация, която има за целъ да подпомага дѣлото на културното, стопанско, политическо равноправие и самоопредѣление на добруджанския народъ, като си служи за целта съ строго легалнитъ средства на изучаване и изнасяне на добруджанската проблема и възможноститъ за нейното разрешение предъ всички фактори, стоящи на почвата за ревизия на мирнитъ договори и за защита на малцинствата.

2. Съюзътъ решително отрича всички акции на индивидуаленъ или груповъ тероръ (четничество), като средство за борба и въздействие. Напротивъ, съюзътъ счита, че подобни акции — сами по себе си лишени отъ всѣко положително и прѣко значение — са една безразсѣдна провокация, тъй като винаги доставятъ на властѣта поводъ и основание за изключителни мѣрки, преследване и тероръ надъ мирното население.

3. Съюзътъ „Добруджа“ заявява, че нѣма нищо общо, напротивъ, намира се въ непримиримо принципиално и тактическо противоречие съ тъй наречената Д. Р. О. (Добруджанска революционна организация), на която организация, — ако се сѣди по намѣренитъ въ убития вестникъ и книжка — сѣ принадлежали хората, за които е речъ въ ромънскитъ съобщения.

4. Съюзътъ „Добруджа“ въ последния си XII конгресъ изключи отъ редоветъ си д-ръ П. Вичевъ, редакторъ на вестникъ „Свободна Добруджа“ и нѣколко други самозвани ръководители на тъй наречения „Добруджански младежки съюзъ“, именно, защото се опитаха да провеждатъ тая провокаторска тактика въ легалното добруджанско движение. Изявлението, окръжнитъ на тая Д. Р. О. намираха мѣсто въ вестникъ „Свободна Добруджа“ и „Добруджанско знаме“, като да сѣ тѣ направо органи на тая организация, а начинътъ на списването имъ най-несъмнено ги сочи като органи на болшевишката пропаганда средъ емиграцията.

5. Съюзътъ „Добруджа“ отрича и не признава вѣстествитъ Д. Р. О. и сѣ тѣхнитъ вестници („Свободна Добруджа“ и „Добруджанско знаме“) съюзътъ „Добруджа“ нѣма нищо общо и не носи никаква отговорност за тѣхнитъ провокаторски писания и четнически набѣги.

Отъ Изпълнителния комитетъ

Малцинствата въ Чехия и въ Германия

Чехословашката република даде най-широки права на своитъ малцинства: призна имъ правото на матеренъ езикъ, наредъ съ чешкия, даде имъ училищни права и раздѣли държавата на четири области съ мѣстно управление: Чехия, Моравия, Словения и Подкарпатска Русия.

Малцинствата въ Германия добиха още по голѣми права: да иматъ навсякъде училища, безъ задължително посещение на германскитъ. Напротивъ: ако училището на малцинството има повече отъ 40 ученика, то получава помощъ отъ държавата. Ако едно училище съществува повече отъ 3 години или то се посещава отъ деца, които съставляватъ 50 на сто отъ общия брой на ученицитъ, то неговата издръжка поема почти изцяло държавата.

Нѣщо повече: Германия е разрешила, че всѣки, който пожелае може да се причисли къмъ малцинството, безъ отнапредъ да му принадлежи, и още, че тия права малцинствата ги иматъ не само въ дадени области, а въ цялата страна.

Колонизирането, обаче, не спира...

На в. „Универсул“ съобщаватъ отъ Крайова, че вследствие на решението да се колонизира Четиригълникътъ съ олteni, министерството на земледѣлието е разрешило само за окръга Должъ (Крайова) на 445 селяни да се заселятъ въ окръгитъ Силистра и Добричъ, където ще бѣдатъ оземлени. Досега сѣ изпратени въ Четиригълника отъ тукъ 325 селяни, които сѣ били оземлени.

Платихте ли си абонамента?

Трогателна отзивчивостъ

По случай свѣтлитъ празници ИК получи много поздравъ и благопожелания отъ дружествата и отъ известни добруджански дѣатели, за което най-сърдечно имъ благодаримъ.

Най-трогателно отъ поздравленията е изпратеното писмо на дружеството отъ с. Кили Куюджукъ, придружено съ 355 лв., събрани отъ добруджанцитъ въ кафенето на бай Ив. Стефановъ.

Между дарителитъ има и двама ученици, К. Георгиевъ и Ц. Станчевъ, — обстоятелство, което красноречиво демонстрира любовта на добруджанската младежъ къмъ дѣлото на неоправдана и поробена Добруджа.

И младежкитъ хоръ при дружеството е попарилъ 80 лв., а коледаритъ — 100. Съ особена радостъ подчертаваме този фактъ. Докато средъ емиграцията има добруджанци, като незабравимитъ дарители, съдбата на нашето отечество — въ това можемъ да бѣдемъ повече отъ сигурни — ще бѣде въсѣкога въ сигурни рѣце.

Съюзенъ секретариятъ

1. До всички дружества, които иматъ да дължатъ по смѣтката си къмъ в-къ „Добруджа“, сѣ пратени извѣщения. Тѣ се отнасятъ за миналата съюзна година.

Отъ м. декемврий насамъ много дружества внесоха суми срещу задълженията си, които тепърва се минаватъ по книжката ни. Следва настоятелствата да ги приспѣднатъ и се издѣлжатъ за остатъка.

За въпроситъ суми дружествата още не сѣ получили квитанции, защото такива нѣмаше въ ИК. По същата причина не е отговорено и на нѣкои запитвания отъ този характеръ. Отъ вчера квитанциитъ за полученитъ суми по вестника се разпратиха.

2. Срещу полученитъ суми въ конгреса всички квитанции се изпратиха. Подаренитъ суми, които публикувахме, минаха срещу задълженията на дружествата по смѣтката имъ за в-къ „Добруджа“. Нека и тѣ бѣдатъ приспѣднати отъ недоборитъ на дружествата за изпратенитъ имъ бройове (74—78).

3. ИК разполага още съ ограничено количество календари. Всички дружества, които сѣ получили изпратенитъ имъ календари, трѣбва да развѣятъ максимумъ усилия, за да ги пласиратъ. Очакваме нови поръчки.

За да може ИК да развие и осъществи своята програма, събраниитъ суми отъ календара чакъ по-скоро трѣбва да бѣдатъ изпращани въ София. Комитетътъ има да посрѣща стари задължения и важни: спрочи плащания; това не трѣбва да се забравя

Трагедията при Стрезимировци

По случай панихидата, която Съюзътъ на западнитъ покрайнини уреди, ИК изпрати до Върховния му комитетъ следното писмо:

„Изпълнителниятъ комитетъ се присъединява съ чувството на голѣма тъга къмъ вѣщата скръбъ. Злодеянието при с. Стрезимировци въ деня на Рождество Христово показва, че правдата на Великия Спасителъ все още е разпѣната, че и въ днешния вѣкъ на демокрация и хуманностъ има джелати и пилати.

Като ви изпращаме нашитъ братски съчувствия, осмѣляваме се да ви заявимъ, че трагедията, като разигралата се вѣртоломейска мошь въ с. Стрезимировци, скоро ще отворятъ очитъ на народа.

Нека надеждата ви утеши. Борбата, която водите, жалеемъ да даде крила на борческия ви устремъ, за да дочакате свободата на поробената ви родина.“

Македонцитъ и ние

По случай VII редовенъ конгресъ на македонскитъ братства, ИК на съюза изпрати следното приветствие до делегатитъ му:

„Освободителната борба, която борческа Македония води, живо а-трогва и нашитъ сърца. Ние винаги съ гордостъ си спомняме за нея и за склпитъ образи и на Даме, Гоце и Тодоръ.

Нека тѣхнитъ идеализъмъ и още по-безкористната имъ служба предъ освободителното дѣло на поробена Македония обединятъ всички ви.

Въ единомислието и въ единодѣйствието е силата. Желеемъ ви ползотворна дейностъ, твърдостъ въ нещастията и единодушие.

Освобождението на Македония означава край на насилническитъ договори и за всички поробени народности на Балканитъ.

ДЕРЗАЙТЕ!“

Германска преценка

„Франкфуртеръ Цайтунгъ“ пише:

„Между България и Ромъния има важни спорни въпроси. Въ Южна Добруджа, присъединена въ 1913 год. къмъ Ромъния, живѣха тогава 60% българи, приблизително 35% турци и татари и само 2% ромънци.

Подъ властѣта на либералитъ, чрезъ единъ своеволентъ начинъ за установяването на правото на собственостъ, на много десетки хиляди българи бѣха ограбени земитъ и тѣ бѣха изпѣдени отъ селищата си. Останалитъ бѣха тероризирани по най-ужасенъ начинъ отъ новозаселилитъ с. кучовласи.

Това насилие върху българското малцинство трѣбва да се премахне предъ да се стигне до едни по-тѣсни отношения между дветъ страни.“

Какво става въ Добруджа

Ромънският печат доскоро пазише горбо мълчание за адския режим, под който изнемогваха нашите поробени братя. След смяната на режима, очевидно, за вътрешно политически цели, царинистката преса въ желанието си да се защити от либералските вестникарски изстъпления, измени своята тактика.

Днес ние сме свидетели на една взаимна борба, която ни дава възможност да потвърдим всичко изнесено досега от нас за положението въ Добруджа, посредством самопризнания на видни ромънски общественици и вестници.

Подъ заглавието „Причините на вълненията въ Добруджа“ в „Лунта“ от 8 т. м. пише текстово следното:

„Имаме случай да прочетем рапорти на властите въ Четиригълника относително станалите там инциденти.

Отъ съдържанието на тези рапорти не можем да скрием констатацията, че се намираме предъ единъ особенъ инцидентъ, проявенъ отъ колонистите македонци — отъ нешните братя македонци.

Кое е това особено скъсване? Съ няколко думи, ето какъ то може да се изрази:

Колонистите ромъни сж дошли въ Четиригълника като въ своя страна; въ тяхната страна, мислятъ македонците, няма що да търсятъ българите, които трѣбва да си отидатъ въ България. Законите, правилниците, запоздните на ромънската държава, която е една и сжша и не може да прилага за единъ край и за друго население едно отношение, а за други — друго, всичко това не се разбира търпе добре отъ колонистите. Тъ ж дошли въ собствената си земя и следователно: да изгонимъ българите! Отъ тукъ конфликтите.

Горното не е само наше заключение, но за всички, които сж следили положението въ Четиригълника. Естествено е, че при развитието на конфликтите господствува и партийниятъ политиканлъмъ, който подстрекава.

В-къ „Курентул“ отъ 11 т. м. печата една телеграма отъ Силистра, въ която се казва, че терорътъ въ Добруджа продължава.

„Винторулъ“ дава подробности за инцидента между колонистите и българите въ с. Крайцъво.

Спреди вестника, вълненията се дължатъ на агитациите на национал-царинистите, които веднага съ дохождането си на власт обеща и на българите, че колонистите ще бъдатъ изгонени.

Сжщиятъ вестникъ съобщава, че една комунистическа б-на, на ело съ извест-

ния Иванъ Петровъ е нападнала нѣкои села въ Силистренско.

Въ с. Атиахле българите се отделили на насилие противъ колонистите. Колонистите отъ нападателите села се съединили и прогонили бандата. Двама колонисти били тежко ранени. Въ с. Кафалча нѣколко колонисти били малтретирани.

Голѣмиятъ сугонисень в-къ „Диминяца“, подъ заглавието „Истината по вълненията въ Добруджа“ печата редица кореспонденции отъ своя специаленъ пратеникъ въ Добруджа, въ които се изнасятъ редица злоупотреби, извършени при колонизацията и отнемането на едната трета отъ земите на мѣстното население.

Като прави кратко изложение за начина, по който е била започната и извършена колонизацията съ циндари, които били доведени въ Добруджа по сжщия начинъ, както дружествата за емигриране закарваха селяните въ Перу и Бразилия, авторътъ констатира, че на тия колонисти не се даватъ земи отъ резервите на държавата, а имъ се посочватъ третините отъ земите на мѣстното население.

Колонистите, — казва се въ кореспонденцията, — били земледелци или не, веднага настанени въ селата, прилагали „третината“ по единъ много интересенъ начинъ. Съб твещите по право биваха оставени да обработватъ нивите си; въ това време колонистите заемали жилищата на туземците, а собствениците на тия жилища ботѣха земята и живѣеха въ ханите наедно съ д-бичка.

Презъ време на реколтата дохождаше прилагането на едната трета. Въ операцията участвуваха наредъ съ ония, които държаха земята безъ право, и жандармите, и агромъ, и така нататък. Едно на мене, едно на тебе, едно на него. Ако животното или царевичката не е била избрана както трѣбва, нещастниятъ туземецъ — българинъ или турчинъ, е трѣбвало да направи искания изборъ, като вземе отъ устата на децата си.

Всички тия операции на грабительство, за което не колонистите сж виновни, а ония, които сж ги изпатили тамъ безъ всяко законно положение — не можеха да не предизвикатъ възпротивяването на мѣстното население.

Стигна се до облъсквания, които бѣха потушени по известния обикновенъ за нашата жандармерия начинъ.

Селяни въ отъ Старо село, Кочина, Кичюкъ, Акбунаръ, Сребърна, Асфаткой изкупиха съ грозна изтезания една вина, която не бѣ тяхна, а на ония, които създадоха тая атмосфера въ селата.

Бандитите, които въ Четиригълника се

явяватъ най-вече по тия мѣста, нждето има незадоволства, — вѣзвяха и въ тия села. Вѣзвяха въ действие жандармерията и се постави на дневенъ редъ откриването на заговори. Употрѣби се познатата с-сема „избѣгали при откарването имъ подъ стража“. Направиха се опити да се изтрѣгнатъ признания съ сръдства, достойни за инвизицията.

Нѣма да описваме всички тия беззакония. Допи ако тия хора бѣха въ новни, дори ако бѣха орждия противъ сугуб-остта на държавата и дори ако бѣха п-дозирачи въ случаете съ комит-джий китѣ банди, това не оправдава стоголѣстията и прибягването на военното положение.

Всичко горенъложено бѣ известно на старото правителство. Не се взеха, обаче, никакви мѣрки, защото, навѣрно, трѣбваше да се приложи сумарното правосъдие отъ Бесрабия въ Татаръ-Бунаръ.

Хората на бившето правителство, които извършиха деяния като изнесените тукъ, още сж на служба и тѣ сж, които по пресѣпленъ начинъ вълнуватъ населението на една провинция, която не би имало отъ що да бжде недоволна, ако бѣ управлявана справедливо.

Либералскиятъ в-къ „Винторулъ“ по тѣзи конкретни обвинения не мисли така. Съ единъ цинизъмъ, който нѣма равенъ на себе си, той негодувва противъ наредената анкета отъ правителството, защото за никого не било тайна, че „несигурното положение въ Добруджа“ било дѣло на българските банди.

„Курентулъ“ отъ 12 т. м. въ желанието си да умаловажи дейността на анкетата отива още по-далече: между членовете ѝ имало дилетанти и единъ българинъ (Б. Р. — думата е за българския депутатъ Матей Стефановъ), който билъ „по професия братъ на известния комунистъ и агитаторъ, Б. Стефановъ“.

Това, разбира се, не е вѣрно.

Авторътъ на статията, Шейкару, въ заключение пише: „Искаме да грецизираме мисълта си по проблемата за Четиригълника: или ние искаме да запазимъ сегашната си граница къмъ България и тогава колонизацията е едно увѣрждение на тая воля, или сегашното правителство мисли за ревизията на южните граници и естествено колонизирането на Четиригълника съ ромънски орачи нѣма никакъвъ смисълъ.“

Храни куче да те лие

Букурещкиятъ в. „Диминя а“ съобщава: „Въ с. Шаба около 70 колонисти сж обкржили общинскотъ управление и сж искали да убиятъ каварненския околийски началникъ Дройолъ и мировия сж-

Починалъ добруджанецъ

Съ тѣжа на душите си съобщаваме, че нашиятъ милъ другаръ Енчо Ивановъ Русевъ, 32 годишенъ, бѣжанецъ отъ Х джа кѣой, Силистренско почина на 7 того, жертва на невниманието.

Драги Енчо, твоятъ благъ характеръ и борчески духъ за свободата на Добруджа, за дълго ще витаятъ между насъ. Ти навѣки престана да ни веселишъ съ своя меденъ кавалъ, ти не може да дочакашъ свободата на Добруджа.

Зла участъ ненадейно те грабна, като те отлжчи отъ мила съпруга и невърстно дете, което не ще помни бащини милувки, но вѣрвай, че ние, останалите, ще му спомнимъ, че той е синъ на добруджанецъ-робъ.

Прокудентъ отъ бащинъ кѣтъ, за освобождениято ни който ще трѣбва да се бори.

Почивай въ миръ и покой, драги Енчо, като ти се кѣлемъ, че ние ще се грижимъ за семейството ти, окжнато далечъ отъ свои близки.

Отъ бѣжанците-д-бруджанци въ с. с. Кошарна и Стамболово.

Нѣматъ ли край?

(Писмо отъ границата)

Въ края на миналата 1928 г. презъ гара Оборище минаха 250 куцовлашки семейства на пътъ за Добричъ.

Сведенията отъ тоя градъ говорятъ, че още съ пристигането имъ, цѣлата добричска полиция била вдигната на „ръкъ за посрѣщане и разквартируване на „сж-пите“ за българите гости. Многъ стопани и собственици трѣбвало да носуватъ въ мутващите и мазетата, а куцовласите и тѣхните домохозяни били настанени на меки легла.

На следния день сж били реквизираны съ побойши и за лашвания повече отъ 150 каруци, натоварили се на тѣхъ една голѣма частъ отъ куцовласите, за да бждатъ откарани къмъ Силистренски окръжъ.

За храната, която българите сж били длъжни да даватъ, за ругатите, които тѣ сж понасяли и за тежките малтретирания — да не говоримъ.

Населението е писнало и съ страхъ се пита: нѣматъ ли край тѣзи хунски нашествия?

Двамата чиновници съ голѣма мъка успѣли да се спасятъ и да избѣгатъ съ автомобилъ. Нападателятъ сж арестуван и даденъ подъ сждъ.

А оня нашъ другаръ, който не бѣ избранъ поради отсъствие засега на всякава възможност, нека да приеме нашиятъ поздравления за открито и честно изявено си желание да носи званието членъ на Върховния д. с. съветъ.

Не е добъръ оня войникъ, който не се стреми да стане генералъ — е казалъ Наполеонъ.

Дай, Боже, да имаме повече добри войници.

Софийските делегати не оставаха свободни дори и въ минутите за отдихъ. При тѣхъ идѣха другите делегати и ги огрупваха съ частични въпроси, все въ свързка съ организационния животъ. Макаръ да се спотайвахъ въ задната редица, и при мене често идваха добри хора съ многобройните си въпроси. За мене бѣ голѣмо удоволствие да давамъ отговори. Но не единъжъ ме поставяха на тѣсно съ нѣкой колебливъ орѣхъ. Помня, наприкладъ, загриженото лице на единъ преданъ, старъ дѣецъ, съ което той се яви да ми зададе въпроса:

— Какъ ще си обясните факта, че г-жа Султана Р. Петрова, видна добруджанка отъ Тулча, е приела да печата своите спомени за дѣдо си Димитраки Бей въ в-къ „Свободна Добруджа“, когато е толкова очевидно, че духътъ на писаното отъ нея и огромната народоползна деятелност на нейния дѣдо и на баща ѝ съвсемъ не сж въ съгласие съ идеите, които проповѣдва този листъ? Съ авторитетното си име тя не налива ли вода въ воденицата на една чужда кауза?

На койго въпросъ ние отговорихме:

— Г-жа Петрова оглавява е mila лишена, поради пребиваването си въ чужбина, отъ възможността да следи отблизо нашето движение. Поради това на нея не ще да ѝ сж известни много нови обстоятелства, които се обнаружиха въ последните нѣколко години. Въроятно тя и не се сѣща, че днесъ има предатели и продажници сръдъ изшните редове, които срещу чужди чекове продаватъ Родината си, братята си и тѣхното свято дѣло, че тѣ издаватъ вестници само за да рушатъ дѣлото и че тѣ съ свѣщи търсятъ сътрудничеството на такива популярни и тежки имена, каквото е нейното, за да прикриватъ истинските си намерения. Г-жа Петрова още по-малко е могла да следи въ „Св. Добруджа“, за да разбере, че би било светогатство да се помѣстятъ въ този предаелски листъ два реда за нейния дѣдо Димитраки Бей и за баща ѝ, двама родолюбиви по ко й н и ц и тулчани. Но още малко време ще мине и тя ще разбере всичко. Г-жа Султана Р. Петрова ще види, че хората, съ които преди 15 години е работила за благото на дѣлото, сж пропавъ „Св. Добруджа“ и противъ всички, които се хранятъ отъ фондовете, изпращани на този листъ. Тя ще разбере, че, както преди 15 години тя даде да обератъ всичките рози отъ нейната градина зарадъ едно добруджанско тържество въ София, минало подъ нейния патронажъ, така и днесъ тя може да дава само рози на дѣлото, но не и бодли.

Бай Радко си купи отъ Шуменъ още въ първия день месюви и галоши, които доста добре отиваха на сукнените му потури. Но тъй като галошите мжно се обуваха, той си купи лъжица, съ каквато гражданите си обуватъ обувките, и ние често го виждахме какъ си обува галошите съ лъжицата.

Колко практиченъ е добруджанскиятъ селянинъ!

Единъ отъ задните редове

ФЕЙЛЕТОНЪ

Филмъ отъ конгреса

Броятъ на дружествата „Добруджа“ съ течение на времето се е увеличилъ: отъ 1 на 10, 20, 30, 50, 60 — джаго презъ конгресния месецъ (ноември 1928) е стигналъ 80 и нѣколко. Съразмерно съ броя на дружествата, естествено, е трѣбвало да расте и броятъ на членовете, съставляващи Върх. добруджански съюзенъ съветъ. Защото този съветъ представлява отъ себе си върховното ръководно тѣло на сбора отъ дружествата, следователно, въ него, по възможностъ, би трѣбвало да бждатъ представени поне повечето да. Този върховенъ съветъ, нареченъ още по устава съюзенъ, е, който управлява съюза, г. е. всички д-ва. И той е, който избира Изпълнителенъ комитетъ отъ 7 души, живущи въ София, които сж само неговни пълномощници и нищо повече. Да си членъ на Върховния д. с. съветъ, значи да управлявашъ общото дѣло, значи да представлявашъ и застъпвашъ интересите на всички емигранти отъ района, дето живеешъ, значи да си представителъ на ИК въ този районъ, значи да си имашъ много гл. волюта, значи да се опънешъ на работа, да оправяшъ локалните дѣла, значи, най-после, да носишъ голѣма отговорностъ предъ бждещето на родната си.

Членовете на Върховния д. с. съветъ сж постоянно въ преписка съ ИК, защото тѣ сж въ движение изъ района си, пручавагъ нуждите на своите избраници, донасятъ ги въ ИК и настояватъ за удовлетворението имъ. Тѣ често прескачатъ въ София въ свързка съ тази своя висока мисия. По този начинъ тѣ сж връзката между провинцията и София.

Ето защо, на този конгресъ броятъ на членовете на този съветъ бѣ увеличенъ отъ 25 на 45, макаръ че и тази цифра не съответствува на броя на д-вата.

Делегатите и всички емигранти сжтагъ за висока честъ да бждатъ избрани за членове на Върховния д. с. съветъ. Има нѣкои, които се чувствуватъ крѣвно обидени, ако не бждатъ избрани.

На този конгресъ бѣхме свидетели на една действително трогателна картина: — Единъ нашъ деятел отъ варненската околия, делегатъ, е билъ лансиранъ отъ емигрантите въ седлото си за членъ на съвета. По една или друга причина, той не е билъ вписанъ въ листата. Трѣбваше да вилитъ този добруджанецъ какъ се разтървожи и какъ безпомощно огиваше при този и оня и съ стѣснение разказваше, че той не би могълъ да се върне въ село, ако не бжде избранъ. Бедниятъ, той вѣрваше, че неговите избиратели ще му се скаратъ, обвинявайки го, че не се е проявилъ достатъчно добре въ конгреса и за това сж го пренебрегнали... Кѣлото и да разбирахъ неговия ужасъ, не можахъ да помогна: бѣше вече много късно. Кѣлото и да се е внимавало да бждатъ засѣдени повече д-ва чрезъ свой членъ въ Върховния д. с. съветъ, какъ могатъ да се представятъ 85 д-ва съ свои членове, когато самиятъ съветъ се состои отъ 45 души, отъ които 10 трѣбва да живеятъ въ София?

Явно ли е сега, че Димитъръ Ганевъ не бѣ правъ, когато се противопостави въ конгреса на увеличаването на броя на членовете отъ Върховния съветъ? Но той бѣ единичниятъ опозиционеръ и тука,

Въпросът за земята в Южна Добруджа

(Продължение от бр. 76, Реферат на д-р. Ив. Пенков.)

При разискването в камарата в 1914 г. Таке Ионеску след като призна, че не познава въпроса, дали има или не мир в Южна Добруджа, осъдил е все пак закона заради проверката на документите, която той налага. Проверката, заявила големият оратор и държавник, е равносложна с единствения катализатор. Тогава зашто искате, што присъединението на Ю. Добруджа към Румъния да бъде сметено за катализатор? Той съвет не е бил послушан от една камара, намираща се под давлението на министъра Константинеску и под влиянието на следвоенната противобългарска атмосфера в страната. Но вота на една партизанска и шовинистическа камара не обезценява присъдата, която Таке Ионеску е произнесъл над законодателството в Южна Добруджа. Трябва да се прибави още, че законът от 1914 г. е по-малко несправедлив и грабителски, отколкото той от 1924 г., който се прилагаше доскоро, за да се разбере каква характеристика заслужава той последният, шом като първият е бил сметен за катализатор.

В 1921 г. румънският парламент осъди законодателството от 1914 г. и го отмени. Под влиянието на критиката, на която той законът бѣ подложен от страна на някои видни юристи, правителството съзна, че в Южна Добруджа няма мир, и че не е справедливо под един такъв предлог да се отнема земята на населението. Може би, имаше и съзнание, че населението на Южна Добруджа може да се отнесе до О. Н. в Женева, и да иска отбъдване на конфискационния и противоправен закон. Бившият префект от Силистра и министър в кабинета Авреску, г. Ион К. марашеску, както и самият авторът на закона от 1914 г. Зафиролу, съзавъ сам погрешността на първия закон, съставили един нов законопроект, който държи сметка за законно придобитите права на населението. Той проект бѣ гласуван в парламента през 1921 г. Той отхвърля доложението, че в Южна Добруджа има „мир“, турска несъвършена собственост, признава земята на населението за пълна собственост и не му отнема едната третина под предлог на превръщане непълната собственост в съвършена. Сщото така този закон не отнема на жителите разликата между истинското пространство земя, която тѣ притежават, и онова, което е указано в акта. Той не отнема и земята, която сѣ били предадени между частни лица след румънската окупация, не подлага на проверка и лъжата, селският двор ве и пр. Съ една дума, той свежда до минимум послѣдствата над собствеността, ако и да се спазва несправедливият в основата си принцип за проверка на собствеността и ако и да въвежда една сложна и несправедлива процедура при проверката.

Той закон от 1921 г. се е прилагал, когато кабинетът Авреску се оттегли от власт, и начело на министерството на земеделието и държавните имоти отново идея г. Ал. Константинеску. Той прави усилия отново да възстанови своя закон. За тази цел е внесен в сената законопроект, с който се иска отбъдване на закона от 1914 г. и замянаването му с закона от 1921 г. Интересен е отпорът, който министърът срещнал в камарата от страна на самото болшинство. Трина оратори, депутати от Добричски и Силистренски окръж, се обявяват против законопроекта. Двама от тях сѣ куволвали по нарочност, г-да Пинета и Ковата, а другият е г. Петреску — Комненъ, през време на войната водител на румънската пропаганда в странство по добруджанския въпрос, а оттогава румънски пълномощен министър в О. Н. И тримата най категорично осъждаха закона и считат, че той е крайно несправедлив, че той ограбва собствеността на населението, че е осъдителен и по политически съображения. Тѣ изнасят, че по време на изборите сѣ посли задължение пред населението не само да се не отбъдват законът от 1921 г., а дори да се подобри. Г. Петреску — Комненъ дори цитира една телеграма от правителството до силистренския окръжен управител, широко разгласена всрѣд населението с барабанъ. След тази остра, но справедлива критика, камарата отхвърля исканата спеш-

ност, и министърът е бلاميранъ. Обаче на следния ден, 8 април 1922 год., за да не стане това причина прѣзвителството да падне, камарата дава удовлетворение на министъра и гласува закон проекта. Речигъ, обаче, на тримата оратори — тяхната съществена критика на закона си остава.

Справедливата и съществена критика на тѣх трима оратори, прихвърчени на либералната партия, отнема на тѣх партия моралното право да настоява за запазването на несправедливия закон, или когато той биде отбъден — да иска неговото възстановяване.

Другите партии в страната тожѣ сѣ осъдили закона. Няма да се спираме върху партията на г. Авреску, която прокарва закона от 1921 г. — нейната непослѣдователност да не възстанови отново този закон — при повторното сѣ идване на власт почива на вътрешно-партийни причини.

Национал-селската партия, обаче, се е произнесла категорично против закона. Въ една своя бележка реч в парламента на 4 март 1926 г., депутатът г. К. Ангелеску, избранъ в Добрич въ опозиция, запитанъ да заяви открито и недвусмислено, какво ще направи неговата партия с закона, е отговорил, че тѣ ще премахне този закон. Земята в Южна Добруджа сѣ пълна собственост на населението, въ областта няма никакво мирие, и затова национал-селската партия ще премахне закона, който обезземлява местното население. Сщото така въ едно публично събрание, устроено в Добрич през есента на 1926 г., пред една петхилядна публика самъ г. Маниу е заявил, че законът ще биде отбъден. Думите сега ве-е се последват от дѣла — населението на Южна Добруджа — без разлика българи или турци — оказа сѣто пълно доверие на партията, която даде уверение, че ще разреши въ дух на справедливост въпроса за земята, а министърът на земеделието, г. Ион Михалеке, е взел първите мѣрки за отбъдване на закона, като засега е преустановил неговото прилагане. След тѣх мѣрки, не е допустимо работата да остане незавършена и законът да не се отбъди.

Толкова повече като се знае, че няма безпристрастен юрист, който да поддържа законодателството за земята. Освен споменатата брошура на г-да Камарашеску и Джорджеску — Вълча, законът е критикуван и от една брошура на г. Григоре Петреску, адвокат и бивш префект в Добрич. Твърде видният юрист, касационният следия Корнелиу Бутезъ, починал неотдавна, счита тожѣ, че в Южна Добруджа не съществуват мирие и без право се приема под този предлог една трета от земята на населението. Професоръ Д. Неглеску въ своя курс по конституционно право сжко осъжда закона. Един българин, виден адвокат в Добрич, г. Т. Тошевъ, доказва въ един мемоар, представен въ румънския касационен съд, че законът е противоконституционен. Най-видни български юристи, като г. г. професоръ Фандехетъ, д-ръ Т. П. Тодоровъ и Ив. Кларвъ доказват най-убедително, че въ България, а следователно, и въ Южна Добруджа, нѣ а и не е имало въ 1913 г. мирие, и че, следователно, оснѣното положение на закона от 1914 — 1924 год. е неправилно. Един единствен румънски юрист поддържа закона, г. Пинета, обаче неговата аргументация е тѣкоде несъстоятелна и неясна; тѣ почива дори на невярли прѣзиди. Качеството му на куволва го прави тѣ силно ангажиращъ въ съществуванието на несправедливия закон, што неговото упорство е обяснително. Но нека не се забравя, че сжшият г-нъ, както въ парламента през 1922 г., такъ и въ вестникарски статии по сжщото време, документирано и оснѣтелно показваше, че законът от 1914 г. е грабителски и несправедлив, че въ Добруджа няма мирие, и че спрямо населението се върши неправда, която трябва да престане.

От всичко тукъ изложено е ясно, че законът за земята е осъден и той ще биде премахнатъ. Новият режим въ Румъния, който означава тържеството на истинската демокрация, не може да биде несправедлив спрямо едно насе-

ление, което от рѣд години е свързало своята съдба с тази на румънската демокрация. Но и местното население трябва да настоява за своите права, и трябва сѣ нищо да не погрѣчи на справедливия жест, който се очаква.

Лоялно спрямо държавата, вървѣщи всичките изпитания, на които от толкова време е било подлагано, вървѣщи съзнателно, под което е било поставено, вървѣщи изключителния режим и несправедливият закон, местното население въ Южна Добруджа трябва още сѣ по-голяма твърдост да се лази от всѣко беззаконие, от всѣки акт на нелоялност и некоректност спрямо държавата и власт. То ще биде провокационно, може би, и подманиако; ако несправедливият режим въ Южна Добруджа е бил решително вреденъ на румънските държавни интереси, безсмыслено е, че една шепа нечестовити хора сѣ използвали този режим, и мж-но ще се раздѣлят с неговите изгоди и облаги за тѣх. Тѣх профитѣри ще се постараят всѣчески да възстановят старото положение, и да докажат, че сж нужди. Тѣ ще бѣдат и дозки, и предзавикателни. Някои органи на печата могат да имъ бѣдат въ услуга, за да насѣкват чувството на патристизъм и национална гордост всрѣд румъни. Дългъ ще биде на населението въ Добруджа да си остане такава, каквато сѣ е то — лоялно, мирно, трудолюбиво, привързано къмъ реда и къмъ законността. То има вече свои избраници въ парламента, а неговата справедлива кауза ще му привлече и други защитници, и на първо мѣсто из срѣдата на малцинствата и на румънските демократични партийни срѣди. Щастливо свързало своята кауза сѣ успѣха на румънската демокрация, населението на Южна Добруджа може сѣ вѣра да очаква, че той път ще се тури край на злото, и че тържеството на реда и законността въ цялата страна ще означава тържество за правдата и въ Южна Добруджа, и на първо мѣсто — ще означава окончателно проваляне на закона за земята, и повръщане на несправедливо отнетото.

Емиграцията отъ Добруджа трябва сжко така да не погрѣчи сѣ нищо на настѣпното подобрене и да не се поддава на никакви нелоялни и незаконни внушения, отдето и да бѣха и се отправяли. Ако населението въ Добруджа и добруджанската емиграция запазят пълно самооблаване и разумност, подобрене то въ Южна Добруджа ще биде трайно, и тамъ ще настѣпи край на закона за земята и на всичките други неправди, които от години бѣха негови неотлъчни сължници, въ ущърб на мира, на доброто съжителство, и на спокойствието на населението и отатѣд и отсамъ добруджанската граница.

(Край)

Добруджанското единство

Почти всички дружества, на които е билъ изпращанъ провокаторския в. „Свободна Добруджа“, ни го връщатъ за сведение. Нека зачепредъ правятъ това чрезъ администрацията му.

Прави честь на Кеманларското д-во, че то бѣше едно отъ първите, което върна личния в-къ на изключения П. Вичевъ сѣ следния надписъ:

*Из се добруджанско
Брайна бърз надпис
Кеманларско д-во
Честно!*

Притежаваме множество писма на д-ва и частни лица, които ни уведомяватъ, че връщатъ болшевишкия в. „Свободна Добруджа“. Въ писмото на Пернишкото д-во — второ или трето подъ редъ — се казва, че настоятелството му сѣ протоколъ по решение го е връщало няколко пъти подъ редъ.

„Ние не признаваме за добруджански вестници никакви други, се казва въ следното писмо на Пернишкото д-во, освенъ съюзния органъ, в. „Добруджа“.

Провокаторитъ заклеятъ

Софийското д-во „Добруджа“ на 21 т. м. има организационно сѣбрание, на което, отъ името на делегатитъ въ XII редовенъ конгресъ, г. г. Б. Петровъ и Ник. Панчевъ дадохъ отчетъ за работата и решенията на конгреса.

Председателствуваше г. Ангел Стояновъ. Единъ младежъ преди започването на отчета поиска да узнае какво е становището на настоятелството по изключването на П. Вичевъ, Д. Ганевъ, Ив. Георгиевъ и др. Отговори му се, че Софийското д-во „Добруджа“ и неговото настоятелство всецѣло одобряватъ и считатъ задължителни за сѣбе си всички резолюции на XII редовенъ конгресъ, следователно — и изключенията, които бѣха една върховна нужда за движението, години подъ редъ тормозено отъ болните амбиции на манасти и провокатори.

Нѣколко участници се помъжиха да провокиратъ. Събранието, обаче, единодушно се противи и сѣ бурни ръкоплѣскания посрещна г. Б. Петровъ, при появяването му на трибуната.

Отчетътъ на оратора направи силно впечатление на всички присѣтствувашки. Убедителенъ, добре аргументиранъ, произнесенъ сѣ единъ тонъ, който анушаваше доверие и респект — той бѣ често аллодиранъ отъ многобройната аудитория.

Въ общи черти г. Петровъ скицира по-важните моменти и решения на XII редовенъ конгресъ, като подчерта големата задушеаност, единодушие и братска загриженост, които отличаваха тази годишния конгресъ.

Ораторътъ наблегна най-вече на факта, че всички свои решения конгресътъ взема сѣ абсолютно болшинство, при голѣма търпимост и рѣдъ, които правятъ честь на добруджанската емиграция.

Въ сжщия тонъ държа хубаво слово за дълготъ XII редовенъ конгресъ и г. Ник. Панчевъ, който сѣ спрѣ по-обширно върху решенията и резолюциите на Първата младежка конференция.

Тукъ — както и трябваше да се очаква — бѣ изнесенъ отрадниятъ фактъ за постигнатото единомислие и единодействие между добруджанските младежи въ Шуменъ, които — за разлика отъ групата провокатори — единодушно заявиха, че желаятъ да вървятъ подъ общото знаме на съюза, въ името на общата целъ, на едно сѣ своите по-стари братя и сестри. Ефектътъ бѣ голѣмъ.

Залата екѣше отъ бурни ръкоплѣскания. Провокаторитъ сѣ почувствуваха като въ небрано лозе, гузни, смѣшани и жалки.

При дебатитъ взе думата и изключениятъ отъ конгреса П. Вичевъ, за да се оправае и извини. За речта му ще се поговоримъ. Целата бѣ изтъкана отъ земагогия и лъжа. Но и тѣ не му помогнаха.

Познатитъ провокатори пакъ сѣ помъжиха да внесатъ раздрознения въ събранието. Някои даже поискаха да го продължатъ. Но нито едното, нито другото не имъ се удаде. Всички присѣтствувачи се противиха.

Добруджански жалѣйки

Починалъ е членътъ на Варненското д-во, Ал. Василевъ, 46 год., бившъ секретаръ — бирникъ.

Дружеството е издало некрологъ по случай погребението на своя заслужилъ членъ, въ който заслужено оплаква предани другаръ, бореца и върния синъ на поробена Добруджа.

Поклонъ предъ тленнитъ му останки! Погребението на покойния се е извършило на 20 т. м.

ЗЕМЕНЪ ПЪТЪ

СТИХОТВОРЕНИЯ

отъ Д. ГАБЕ

Доставя се отъ книгоиздателство Т. Ф. Чипевъ

СТРАНИЦА НА МЛАДИТЪ

Сега на работа

Два месеца изтекоха от деня, когато в Шумен се извърши едно епохално дѣло в живота на добруджанската емиграция: XII редовен конгресъ.

Възгледъ по идейнитѣ позиции, които зае, и по абсолютното единодушие, което като червена нишка се очерта от неговото начало до самия му край, конгресът на емиграцията ще се запамети в душите на добруджанската младеж и поради сериозното внимание, което отиде за разрешението на младежкия въпросъ.

Младежката добруджанска конференция, която се състоя единъ дѣнь преди конгреса, дойде да доубясни и заяви ясно и високо възприетото становище по отношение организрането на добруджанската младеж.

Въ гласуванията резолюции от конференцията се казва, че младежът Добруджа е всецѣло въ услуга на своитѣ по-възрастни братя, че ще ги подпомага съ всички си жаръ и ентузиазъмъ по пътя на тяхната трудна борба, че младежката счита уставнитѣ постановления и конгреснитѣ решения единствения критерий въ насокитѣ на нейната дейностъ.

Трѣбва да се подчертае, че въ това отношение между младежката и цялокупната емиграция имаше абсолютно еднакъ схващане на въпроситѣ — решенията на младежката конференция се възприеха и санкционираха единодушно и от конгреса.

Два месеца се изминаха от последния конгресъ, и ние вече трѣбва да видимъ решенията, които се взеха въ конференцията, одолюватъ ли.

Просвѣтно-благотворителнитѣ дружества „Добруджа“, при които нѣма основачи младежки групи, трѣбва чакъ по-скоро да пристѣпят къмъ организирането имъ. А всички съществувачи групи крайно време е да стегнатъ редоветъ си, да засилятъ своята дейностъ.

Свѣтлото дѣло, на което сме дали обетъ да служимъ чакъ усилия, вска жертва и ни зове:

— Младежи, на работа!

Ник. Панчевъ

Какъ станяхъ младежъ

Заглавието ще ви зачуди, защото, за да станa младежъ, значи азъ съмъ билъ вече нѣкога такъвъ и ние нѣкога ще искаме да станемъ младежи. Въ такъвъ случай ние, младитѣ, отивате, ние, нѣвгашнитѣ млади, идваме при васъ. На кръжопития въ Шуменъ се срещнахме. Тамъ имаше и други младежи, които ви изпревариха съ единъ денъ по-рано. Но що сж 24 часа предъ вѣчността? И тамъ ние дойдохте да видите какво ще стане следъ време, а ние видѣхме какво сме били нѣкогажъ. Другитѣ, които ни изпревариха, не бѣха младежи. Тѣ сж вѣчното „азъ“ въ едно перпетомобиле, което се движи подъ синьото небе и не може да намѣри планета, дѣто да изживѣе своята метаморфоза.

Да ги оставимъ тѣхъ да скитатъ по земната орбита докле намѣрятъ нѣкоя опашата звезда, която ще ги поеме на опашката си.

Въ Шуменъ, на конгреса, ние се приветствувахме. Вашето присъствие стопляше сърцетъ, каквито бѣхме ние, и при това топло слънце образувахме буйни порони, които чистѣха пята и влачеха труповетѣ на ония, които земята не иска още да приюти. Тамъ и ние видѣхме, че за да има порони, трѣбва има снѣгъ и топло слънце и казахме си: „Ще вървимъ наедно и като буенъ порой ще залеемъ полята на Добруджа, като отвлѣчемъ тиранина. Ние наедно ще се боримъ и ще победимъ тѣмнитата, зловата, хаоса и разрушението. Ние ще горимъ, ние ще светимъ и ще палимъ всичко наоколо съ огъня на творчеството. Така ние никога нѣма да угаснемъ“.

Вие сте хората на прекрасната ми-

Младежни секретариатъ

1. Всички младежки групи трѣбва да поддържатъ най-редовни връзки съ младежкия секретариатъ при ИК (ул. „Сердика“, 3). Очакваме да ни бждатъ изпратени преписи от протоколитѣ на новозбранитѣ настоятелства, сведения за живота и дейността на групитѣ, по възможностъ съ снимки, придружени съ суми за клиширането имъ.

2. Обръщаме внимание на групитѣ върху циркуляръ № 2. МС (младежкия секретариатъ), въ съгласие съ ИК, възнамява да издаде еона брошура върху младежкото добруджанско движение, правилника на групитѣ и друга нѣкоя необходима литература, за което — по-късно ИК нѣма предвидени за цѣлата сръдства — всички организирани групи трѣбва да заплатятъ или събератъ суми за фонда, който ще откриемъ. Сумитѣ да се придружаватъ обезателно съ писма.

3. Съгласно общозадължителния правилникъ за младежкитѣ групи при дружествата, всички ще трѣбва да носятъ името на Стефанъ Караджа, нашия патронъ, въдновителъ и учителъ.

сълъ и добритѣ чувства, а ние — хората на дълга и постояненъ систематиченъ творчески трудъ. Вие имате нужда отъ насъ и ние отъ васъ — взаимно ще се допълняме.

Като така, ние си подадохме ръце, млади, стари, дѣщери и синове, и съ общиъ подеиъ ще градимъ друма, по който ще изгрѣе свободата на Добруджа и, въодушевени отъ една мисль, подчинени на една воля, на едни чувства, ние радостни ще летимъ къмъ нашия идеалъ — Добруджа, тамъ дѣто небето е по синьо, житото по тежко, земята най-плодородна, слънцето най-ярко пече.

Ние тогава ще се подмладяваме, ние нѣма да старѣемъ, защото прелестта на младостта и мадростта на старостта ще си взаимодействуватъ.

Въ строя бащи, синове и дѣщери, като родни братя и тогава нѣма да има мѣсто за завистта, зловата и умразата между насъ.

Б. Петровъ.

Българската младежъ въ Видинско е застрашена

Докато българското „малцинство“ въ Добруджа изнемогва подъ гнета на единъ нечуванъ режимъ, докато то е лишено и отъ най-елементарнитѣ права и свободи — езикъ, училища и възраповѣдание — на които всѣки човѣкъ трѣбва да се радва, — въ сжщото това време Ромъния продължава да върши една усиленна и невъзпирана отъ никого пропаганда въ Видинския край, съ цѣль да спечели главно младежитѣ за цѣлитѣ на своята политика.

Ето какво се установява:

Презъ 1923 г., използвайки смутонетъ у насъ, Ромъния е организираща съ помощта на емигранти дружество „Тимокъ“, съ предназначение да привлича български младежи отъ Видинско за настаняване въ ромънскитѣ училища.

Въ Букурещъ имало и особень комитетъ отъ професори и студенти съ сжщитѣ задачи. Вече втора година работи въ това направление и д-во „Дачия Аурелиана“, съставено главно отъ младежи изъ България.

Отъ 1923 до 1928 г. сж били привлѣчени отъ пропагандата повече отъ 250 младежи, отъ които значителна частъ сж минали границатата безъ паспортъ, улеснявани отъ ромънскитѣ гранични власти, както и отъ хора на ромънското консулско представителство въ Видинъ, отъ агентитѣ на ромънското параходно д-во „Виктория“.

На привлѣченитѣ младежи Ромъния дава стипендии, на едни пълни, на други половина и разни улеснения.

Ако навреме не се взематъ нуждитѣ мѣрки за спиране на систематичното и ревностно привличане на български младежи за цѣлитѣ на една чужда пропаганда, не е чудно скоро да бждемъ изправени предъ много неприятни факти.

Д. М. С. е бюро за организиране адепти на болшевиизма. Просвѣтно-благотворителнитѣ д-ва „Добруджа“ нѣматъ нищо общо съ него.

Вл. Поповъ

Едно паметно тържество

На 20 т. м. Ивановденъ, д-во „Добруджа“, въ с. Сливо-поле, Русенско, освети знамето си — художествено изработенъ Щанартъ, отъ едната страна картата на Добруджа съ линия на една обкована въ вериги жена, напълно изобразяваща теглата на заробената ни родина Добруджа, а отъ другата страна образътъ на Ст. Караджата.

Кръстникъ бѣше Сливополскиятъ кметъ Михаилъ Ивановъ. За цѣльта бѣха поканиени отъ Русе добруджанцитѣ Ив. Димитровъ, Ст. Симеоновъ, Тод. Станчевъ и Симеонъ Ковачевъ.

Церемонията се извърши най-тържествено, като преди осветяването на знамето се услужи панихида за убититѣ въ Добруджа българи, молебень за живитѣ и се кръсти знамето. Кръстникътъ, при предаването на знамето, отправи патристични слова и застави всички присѣстващи въ църквата да извикатъ трикратно „ура“ за Добруджа. Знамето се предаде съ назидателни думи отъ председателя на д-вото Юрданъ Панковъ на знаменосеца. Въ църквата говори председателя на Русенското култ. просв. д-во „Добруджа“ Ив. Димитровъ, който изтъкна значението на знамето и пожела, щото то свободно въ най-скоро време да се развѣе изъ добруджанскитѣ полета. Следъ церемонията добруджанци имаха събрание, на което Ст. Симеонъ обширно и прочувствено говори върху значението на организацията, нуждата отъ такава, апелира за сплотеностъ и единодействие и накрая закль на колена всички предъ знамето за вѣрна служба на родината.

На обѣдъ всички добруджанци бѣха поканиени и гощавани отъ кръстника на знамето, високо патристиченъ българинъ и приятел на добруджанци.

Въ 5 ч. сл. об. предъ общинското управление Ст. Симеоновъ закри ентузиастичната манифестация, като всрѣдъ гръмогласното „ура“ се чуха силнитѣ и последни слова: „Всички подъ символа на силата и единението — знамето — да умремъ въ Добруджа за свободата на брата робъ“.

Единъ отъ присѣстващитѣ

Вл. Поповъ

Наскоро се отслужи панихида на заслужилъ добруджански дѣятель, подпредседател на ИК и бившъ редакторъ на в. „Добруджа“ — Вл. Поповъ.

Покройниятъ бѣ единъ отъ първитѣ, който си даде точна смѣтка за доможанията на групата самозвани „идеолози“ на добруджанското движение, които се помъжиха да го изкористятъ за цѣлитѣ на една чужда пропаганда.

Извадитѣ отъ една негова статия, които печатаме въ този брой, показватъ по единъ убедителенъ начинъ голѣмата любовъ, която незабравимиятъ покойникъ покойникъ хранилъ къмъ дѣлото на добруджанската младежъ.

Добруджанската младежъ си спомня съ чувство на възторгъ дейността и пламенното слово на Вл. Поповъ, предъ дѣлото и свѣтлата паметъ на когото благоговейно се прекланя.

Добруджанци, поветете бала на Дамския добруджански благотворителенъ комитетъ.

СКРЪБНА ВЕСТЬ

Скоропостижно се е поминалъ

ЕНЧО ИВАНОВЪ

членъ на съюза, родомъ с. Ходжакъой

Покройниятъ бѣ известенъ въ Русенско като голѣмъ гавалджия. Отличенъ другаръ и преданъ на дѣлото добруджанецъ, съ неговата смъртъ Кошарненското д-во губи единъ свой дѣтенъ членъ.

Погрѣбението на покойния станало много тържествено. Всички добруджанци, начено съ дружественото знаме, го изпратили до вѣчното му жилище.

Миръ на прѣха му!

Хроника

Дружеството за миръ и О. Н. избрало делегация за конференцията на Съюза на д-вата въ Брюкселъ, въ съставъ: проф. Кировъ, Ил. Януловъ, Д-ръ Ив. Пенковъ и Д-ръ Б. Петковъ. На конференцията ще бжде разискванъ, освенъ въпросътъ за малцинствата — и въпроса за стопанското и финансово състояние на България. Приготвенъ е за цѣльта обширенъ докладъ на френски езикъ.

Търси се Никола Гаговъ — студентъ въ Кьснингсбергъ, родомъ въ Силистра на 13 септември 1897 год. — наскоро дошелъ въ България. Германското консулство моли самия него или който знае адреса му, да съобщи това на в. „Добруджа“.

Традиционния балъ, който всѣка година урежда Дамския добруджански комитетъ, ще се състои на 30 януари т. г. въ салонитѣ на Военния клубъ. Уредена е отлична литературно-музикална програма. Ще се разиграе богата томбола. Всички добруджанци трѣбва да присѣтствуватъ.

Сгодени. Добруджанцитѣ г-ца Стойка Анг. Господинова отъ с. Санѣръ Енимахле и г-нъ Ст. Янъ Атanasовъ отъ с. Доймушларъ (Силистренско), сега живущи въ с. с. Кадъръ и Хърсово (Кеманларско) сж се сгодили. Честито.

Членскитѣ карти сж разпратени на дружествата. Нека всички организирани добруджанци и добруджанци побързатъ да се снабдятъ съ новитѣ карти. Това значително ще улесни организацията и съюза за освидетелстването на добруджанската емиграция.

Нашата именита добруджанска поетеса, г-жа Дора Габе, по настоящемъ се намира въ Парижъ, където ще четедве сказки на френски езикъ. Едната отъ тѣхъ е за Добруджа въ творчеството на голѣмия писателъ Йорданъ Йовковъ, друга гордостъ за добруджанци.

Ромънскитѣ власти сж отвлѣкли на 19 т. м. отъ българския граниченъ постъ „Царъ Симеонъ“ граничаря К. Ивановъ и цивилното лице Желѣзко Димитровъ. Започната е анкета.

Статията на г. Б. Петровъ, кореспонденцията отъ границата на Борисъ и много други материали изостанеха за следующия брой поради технически причини. Извицияваме се.

Настоятелството на д-во „Добруджа“ — София, съобщава за знание на членоветѣ си, че за напредъ въ общитѣ дружествени събрания ще бждатъ допустнати да присѣтствуватъ и гласуватъ само напълно издѣлжилитѣ се членове, поне до края на 1928 г. и снабдени съ лични карти, издадени отъ канцеларията на дружеството — Цокевъ Базаръ, ул. „Алабинска“ 46, която е отворена всѣки следъ обѣдъ. Това решение на настоятелството ще се прилага съ най-голѣма строгостъ.

Коледна елха въ Русе. Женската група, съвмѣстно съ дружеството уреди коледна елха за всички добруджански деца. Елхата бѣше много посетена и добре уредена.

Коледенъ хоръ на добруджанци въ с. Уз. Аланъ, Разградско, е обходилъ много отъ мѣстнитѣ жители и е събралъ въ полза на дружеството 300 лв.

Рекламно бюро

П. КОВАЧЕВЪ

ул. „Сердика“ № 1

Приема всѣкакви видове обявления и реклами за в. „Добруджа“ при най-износни условия.